

SMOLENICKÝ POŠOL

3-4/2017

FARSKÝ ČASOPIS, XVII. ročník, 1.11.2017 na sviatok Všetkých svätých

ZNAMENIE VEČNOSTI

PETER ŠIMKO

Tieto dni sme citlivejší ako inokedy. Máme spomienky. Cez Všetkých svätých a dušičkové obdobie ožívajú. Na jednej strane nemôžeme zmeniť tú skutočnosť, že sme niekoho stratili. Na druhej strane je veľa toho, čo môžeme urobiť.

Ako sa vyrovnat' s pocitmi smútku, osamelosti, prázdnoty, hnevu či Púťosti? Niektorí ich skrývajú zo strachu, že privedú do trápnej situácie seba či iných, iní nasadia statočnú masku ako svoje brnenie a tvária sa, že sú v poriadku. Možno sa bojíme, aby nás pocity nezaplavili ako prílivová vlna.

Je pravda, že čím viac niekoho milujeme, tým viac nás jeho odchod raní. C.S. Lewis to dobre vyjadril: „Terajšia bolesť odráža vtedajšie šťastie. Tak to je.“

Ale čo s tým? Je to, ako veľká bolesť v žalúdku. Keď to inak nejde, musí to ísť von. To isté platí aj o našich pocitoch. Ale ako ich vyjadriť, aby neničili nás alebo okolie?

Byť úprimný. Teda prejavit' to, čo skutočne cítime. V modlitbe môžeme všetko vyjadriť – svoj hnev, zmätok či nepriateľstvo. Žalmy sú plné modlitieb Púdi prežívajúcich zmätok či žiaľ. Pomôžu nám, ako to lepšie vyjadriť zo seba. Emauzskí učeníci dali zo seba von svoje sklamanie z Ježiša, nedusili to, preto neskôr pochopili to ťažké „prečo?“ I Ježiš vedel vyjadriť svoje emócie, napríklad plakal pri hrobe Lazára.

Nájsť bezpečné miesto. Me-dzi priateľmi, rodinou, kde nás nebudú súdiť alebo počúvať bez toho, aby menili tému. Ježiša častokrát

chceli zabiť či znemožniť, preto rád chodil do Betánie za Lazárom, Martou a Máriou

Písať, kresliť, vyrábať, či inak vyjadriť umením svoje pocity. Robili to všetci umelci. Najkrajšie svetové diela sú od Púdi, ktorí vtedy prežívali najťažšie obdobie života. Pieta od Michelangela, Alleluja (oratórium Mesiáš) od G. F. Händla a pod. Keď vieme, koľko bolo za tým utrpenia, a aké je to krásne, tak nás to až zamrazí. Mimochodom nehovorí sa náhodou, že iba tá žena sa vie nádherne usmievať, ktorá vie úprimne plakať?

Určiť si hranice, aby nás smútok nepohltil. Dopriať si odpočinok, vedieť vypnúť.

Spomienky na tých, ktorí nás predišli do večnosti, sú dôležitou súčasťou nášho života. Prispôbujeme sa životu bez nich na zemi, rovnako vzdávame úctu tomu, čo pre nás znamenali a aké jedinečné miesto mali v našom živote. Učíme sa odpúšťať a nájsť cestu ako prekonať sebaobviňovanie.

Naše straty nás učia odovzdať všetko do Božích rúk, prijať ďalšiu šancu na zmenu života pre seba či dať tú šancu iným, nezakladať si na hmote, sláve či peniazoch a byť o niečo ľudskejšími. Ved' sme tu tak krátko.

Láska je silnejšia než smrť, preto aj naši blízki, ktorí sú pri Pánovi, sa tešia, keď to v živote nevzdáme, nájdeme motiváciu ísť ďalej a máme radosť zo života.

Jeden z nábrobkov pri starom múre Smolenického kostola.

Foto Ivana Janáčkovej

OTÁZNIKY

Júlia Rakovská

**Koľko je pravdy v kvapke vína
a v lampách púpav páperia?
Keď zima leto pripomína,
len s'ahovaví neveria.**

**A koľko do dlane sa zmestí
svetla, keď v duši clivo je?
Kedy blúdiaca na rázcestí
nedá sa deliť na dvoje.**

**Možno sa kde-tu poneviera,
vzdialené zámky odmyká
iba pár ladných ťahov pera
v prstoch večného Básnika.**

EDITORIÁL

Množstvo kvalitných a aktuálnych príspevkov spôsobilo, že sme sa rozhodli vydat' toto dvojčíslo. Snáď nám prinesie do predlžujúcich sa večerov a skracujúcich dní vhodné rozptýlenie. Asi málokto obľubuje toto obdobie. Ale aj tak má svoje čaro. Šero a sychravo nás viac uzatvára do seba a do našich domovov, ale práve to môže byť dobrá príležitosť pre rozvíjanie vzťahov. Učí nás to zákon lásky: „Milovať Boha nadovšetko a svojho bližného ako seba“. Aké je ťažké milovať seba, zistíme, keď urobíme nejakú chybu, zlú vec, hriech. Ešteže máme sviatosť zmierenia. Kiežby sme boli k sebe takí milosrdní, aký milosrdný je k nám Pán Boh. Pretože kto dokáže byť milosrdný k sebe, bude milosrdný aj k druhým a všetkým nám môže byť o trochu lepšie.

Tešíme sa z vynovenej strechy na kostole. Po minuloročnom kúrení vo farskom kostole je to ďalšia veľká investičná akcia a dôležitá vec pre farnosť dnes aj do budúcnosti.

Život na Ukrajine a skúsenosti gréckokatolíckeho kňaza vám prinášame v rozhovore.

Všimli ste si niekedy náhrobky pri starom múre?

100. výročie zjavení vo Fatime, viacerých inšpirovalo putovať na tieto miesta. Ani v našom časopise nechýba reportáž s mariánskou tematikou.

Dočítate sa aj čo je dôležité pri evanjelizovaní hlavne v Afrike a nechýbajú správy z našich spoločností.

Poznáte niekoho s červeným náramkom, či šnúrkou? Rozmýšľali ste niekedy, prečo ju asi nosí?

Niekoľko duchovných rád vám azda pomôže prekonať smútok za vašimi blízkymi. Čítanie o očistci vám zabezpečí dostatočnú dávku mysterióznych zážitkov, ale to všetko s perspektívou neba :-)

redakčná rada

BLAHOREČENIE DONA TITUSA ZEMANA

KATARÍNA SEDLÁKOVÁ

Blahorečenia sa zúčastnili aj farníci zo Smoleníc.

Foto Miroslav Sedláček

V sobotu 30. septembra 2017 som sa s manželom zúčastnila na blahorečení Titusa Zemana v Bratislave-Petržalke, ktoré sa konalo na Námestí svätého Jána Pavla II. Už od ranných hodín sa na námestie schádzali veriaci, podľa správ z médií nás tam nakoniec bolo viac ako 25 000. Námestie bolo veľmi pekne zaplnené už viac ako hodinu pred začatím blahorečenia.

Zo všetkých prítomných veriacich vyžaroval pokoj, všade okolo nás sme videli iba usmievajúcich sa ľudí. Čo nás naozaj zaujalo, bolo veľmi veľa mladých ľudí okolo nás a to nie iba teenagerov, ale aj mladých rodín s malými deťmi. Bol tam taký správny mix mladej, strednej a staršej generácie.

Sväté prijímanie počas svätej omše dávalo 100 kňazov pod žltými dáždňikmi. :-) Predsa len, 25 000 ľudí je už nejaká masa. Myslelo sa aj na celiatikov, im stačilo vyhľadať červené dáždňiky. :-)

Homíliu predniesol kardinál Angelo Amato, prefekt Kongregácie pre kauzy svätých v Ríme. Bola veľmi osobná. Kardinál sa v nej venoval aspektom mučeníctva dona Titusa, zahrnul do nej aj saleziánsky charakter don Titusa, pretože Don Bosco už na začiatku hovoril Bohu: „Daj mi dušu a ostatné si nechaj“.

Na konci blahorečenia sa kardinál Angelo Amato s prítomnými veriacimi veľmi pekne rozlúčil pohľadom dopredu: „Toto nie je koniec, to je začiatok cesty, potrebujeme zázrak - miracolo“ po čom zaznel veľký potlesk. :-)

Napriek tomu, že celé blahorečenie trvalo skoro tri hodiny, celé nám to

ubehlo veľmi rýchlo. Prebiehalo v latinškom jazyku, nám ale veľmi pomohli brožúrky, ktoré dostávali veriaci od organizátorov. V nich bola prepísaná celá svätá omša vrátane prekladov, čo naozaj dotváralo vynikajúcu prípravu saleziánov na danú slávnosť. Zlatým klincom priebehu blahorečenia bol očarujúci výkon orchestra a spevákov.

Život Titusa Zemana je ukázkou Božej prozreteľnosti, kedy slabosť a neúspech v ľudskom konaní (nevydarený tretí prechod cez hranice) viedli k mučeníctvu kňaza Titusa.

Je symbolické, že blahorečenie prebiehalo uprostred socialistického sídliska Petržalka, ktoré bolo postavené (podobne ako mnohé iné) ako sídlisko bez Boha. Práve na tomto mieste bolo uznané mučeníctvo Titusa Zemana, spôsobené Štátnou bezpečnosťou socialistického Československa. Tento moment bol umocnený krížom vyrezaným na pódiu, cez ktorý presvital sídliskový panelák. :-)

Bolo mimoriadnou príležitosťou (vodopád milostí) modliť sa za naše rodiny, špeciálne deti, aby hľadali Božiu vôľu v dobe, v ktorej nie je diktatúra komunizmu, ale nastupuje diktatúra blahobytu, mamony a sebeckva.

Ako spomienku na blahorečenie Dona Titusa Zeman sme si okrem krásneho zážitku prežitia svätej omše odniesli obrázok Titusa Zemana s relikviou a aj dve hodnotné knihy a to oficiálne životopisy Dona Titusa Zemana a Dona Bosca.

JA NEMÔŽEM, ALE TY (JEŽIŠ), MÔŽEŠ

ZUZANA HODULÍKOVÁ

Z histórie Modlitieb matiek

Modlitby matiek (ďalej ako „MM“) začali v Anglicku v novembri 1995 a rýchlo sa rozšírili do celého sveta. V súčasnosti existujú tisíce skupín vo viac než sto krajinách a majú schválenie, podporu a požehnanie kresťanských lídrov všetkých denominácií.

Všetko to začalo vtedy, keď dve mamy, Veronika a jej švagriná Sandra, pocítili, že Pán ich vedie k tomu, aby založili Modlitby matiek a aby sa osobitným spôsobom modlili za svoje deti.

Cítili, že by mali Pánovi prednášať všetky svoje bolesti a starosti, ktoré prežívali vo vzťahu k svojim deťom a dôverovať Jeho slovám „Proste a dostanete“. Prostredníctvom tohto prísľubu pochopili, že Pán iba čaká na to, aby od nich mohol odňať ich bolesť, požehnal, uzdravil ich a ich deti keď k Nemu prídu s vierou.

Počas nasledujúcich rokov boli svedkami mnohých nádherných odpovedí na svoje modlitby, vrátane takých, ktoré sa týkali drogovej závislosti, návratu detí domov po mnohých rokoch, zlepšenia zdravia detí a vzťahov (v rámci rodiny a v škole).

Keď sa Veronika na začiatku modlila, aby ich Pán viedol, náhodne otvorila Sväté písmo na verši Jeremiáš 31,16. To, čo jej Pán povedal, bolo zaiste veľkým povzbudením pre ňu a jej skupinku matiek, ale je zároveň veľkým povzbudením a prísľubom aj pre nás:

„Prestaňte plakať a utrite si slzy, všetko, čo ste urobili pre svoje deti, nezostane bez odmeny“. Viac informácií o komunite Útecha, ktorá v súčasnosti

zastrešuje Modlitby matiek, Modlitby otcov a hnutie Deti viery, nájdete na stránkach www.modlitbymatiek.sk alebo kto si chce potréňovať angličtinu, aj na materskej stránke spoločenstva www.mothersprayers.org.

Ako je to u nás

Momentálne hnutie Modlitby matiek existuje aj u nás v Smoleniciach. V minulom roku vznikli dve skupinky Modlitby matiek, ktoré sa stretávajú v utorok a v stredu po svätej omši na fare v Smoleniciach.

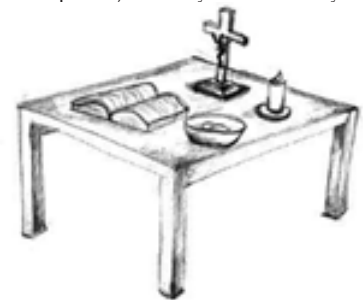
Ako také modlitbové stretnutie prebieha?

Počas modlitieb sedíme okolo stola, na ktorom máme kríž (aby nám pripomínal nášho Spasiteľa), Sväté písmo (Ježiš je živým Slovom), sviečku (Ježiš je Svetlom sveta) a košík, do ktorého na záver stretnutia vkladáme krúžky z papiera, na ktorých sú mená našich detí a tých, ktorých chceme odovzdať do Ježišových rúk.

Na začiatku nášho stretnutia prosíme Ducha Svätého, aby medzi nás prišiel a viedol naše stretnutie a vďaka tomu je každé naše stretnutie jedinečné. V deviatich za sebou idúcich modlitbách prosíme o ochranu nás matiek, našich rodín, o odpustenie našich hriechov, modlíme sa za zjednotenie našich srdca a myslí v rámci skupiny, chválime Pána spevom, zjednocujeme sa v modlitbe s ostatnými skupinkami matiek, čítame si náhodne vybranú časť zo Svätého písma, o ktorej premýšľame, ďakujeme za dar materstva, vkladáme do košíčka krúžky s menami a vyslovujeme naše prosby. Veľmi dôležité je zachovanie úplnej diskretnosti o tom, čo druhé mamy prednesú vo svo-

jich modlitbách pri vkladaní mien do košíka, to znamená, že o dôverných veciach mimo skupinky nerozprávame.

Prostredníctvom MM zdieľame svedectvá, povzbudzujeme sa, vymieňame si informácie. Pre náš duchovný život je dôležité nezatvárať sa do seba, ale byť súčasťou spoločenstva, pretože Pán Ježiš povedal: „Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi.“ Napriek únavy z každodenných povinností, s ktorou prichádza každá z nás na stretnutie MM, odchádzame z neho s pokojnou myslou a oddychnu-

té. Potvrďuje sa, čo hovorí pán Ježiš: „Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení a ja vás posilním.“

Tak ako uvádza názov článku, podstatou MM je myšlienka: „Ja nemôžem, ale ty môžeš.“ Byť mamou je veľkým darom a poslaním. Nie vždy ľahkým, ale krásnym. Svoje deti milujeme, avšak niekedy sa nám veci môžu dať príliš ťažké, komplikované, neriešiteľné či dokonca nad naše sily a (nie)len vtedy je skvelé, že sa máme o koho oprieť, že máme niekoho, komu môžeme odovzdať všetko čo prežívame. Čo je mnohokrát nemožné pre nás, pre Neho nie je. Radi medzi nami uvítame každú mamu, starú mamu i duchovnú mamu.

PRIATEĽ MÔJ

PRIPRAVILA MÁRIA HODULÍKOVÁ, autor neznámy...

Päťdesiat perál vo vrecku mám,
každý si myslí, že som boháč.
Päťdesiat perál si ukrývam,
jednu po druhej ich preberám.

Modlitbu vďaky, modlitbu prosby,
tu Ti predkladám na oltár,
zrnká perál viažu nás,
tak Ti modlitbu predkladám.

Tajomstvá v sebe ukrývajú,
tajomstvá, ktoré spať nedajú.
Ťažko je kľúčik od zámky nájsť,
a tak pochopiť význam Tvojich právd.

Modlitbu vďaky, modlitbu prosby,
tu Ti predkladám na oltár,
zrnká perál viažu nás,
pomôž mi správny kľúčik nájsť!

18. októbra 2017 sa pripojila aj naša farnosť k takmer 70 krajinám, kde sa deti zjednotili v modlitbe za pokoj a jednotu vo svete, pod názvom Milión detí sa modlí ružencem. Viac ako 40 krajín je sužovaných prebiehajúcim ozbrojeným konfliktom.

Foto Jana Zvonárová

BIBLICKÉ ČÍTANIA

VIERA A MIROSLAV JANÁČKOVÍ

Spoločenstvo „Biblické čítania“ sa začína opäť stretať. Od 4. novembra 2017 každú sobotu večer o 17:00 hod. na adrese Ulica SNP č. 150, Smolenice.

Srdečne pozývame členov i nečlenov, všetkých, čo ešte váhajú. Sme otvorené spoločenstvo, privítame každého, kto si chce svoju vieru prehľbiť čítaním Svätého písma, kto túži stretnúť živého Ježiša. Povzbudzujeme vás, sestry a bratia, lebo len Ježiš dáva život, len v ňom nájdeme liek na každú bolesť tela i duše. Neváhajte. „Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán a šťastný človek, čo sa utieka k nemu“ (Ž 34,91).

Spoločenstvo Biblické čítania funguje v Smoleniciach od októbra 2006. Stretávame sa jedenkrát do týždňa, aby sme sa pripravili na nedeľné slávenie Eucharistie. Naše spoločenstvo je otvorené, môže prísť medzi nás ktokoľvek; mladý, starý, známy alebo neznámy. Radi privítame medzi sebou nových členov. Stretnutia majú rámec liturgie:

1. Úvodná modlitba (prednesie zodpovedný spoločenstva).

Vzývanie Ducha Svätého, prežehnanie sa.

2. Vyhľadanie a vyznačenie textov vo Svätom písme (podľa liturgie príslušnej nedele).

3. Čítanie vybraných čítaní a evanjelia aj s úvodmi.

Krátke úvody k čítaniam si pripravujú členovia spoločenstva vopred. V krátkosti povedia, z ktorej knihy je čítanie, a o čom bude.

4. Ozveny na vypočuté slovo.

Ktokoľvek z prítomných môže povedať vlastnú ozvenu: ako ho vypočuté Slovo oslovilo, alebo čo mu hovorí do života alebo do situácie, v ktorej sa nachádza. Prítomní vždy reagujú len na prečítané texty a hovoria vlastnú skúsenosť. Nikdy nehovoria, čo by Slovo mohlo povedať susedovi, bratovi, sestre, manželovi... a nikdy nesmú prítomní komentovať alebo reagovať na vypočutú ozvenu. Odporúča sa, aby sa vypočuté ozveny neprediskutovali mimo toto spoločenstvo (mohlo by byť vytrhnuté z kontextu), lebo čo prítomní povedia, je dôverné a vypovedané pôsobením Ducha Svätého.

5. Prosby.

Kto chce môže vysloviť svoju prosbu, poďakovanie alebo chválu Bohu. Ostatní ho podporia spoločným zvolaním: „Vyslyš nás Pane!“ alebo „Ďakujeme Ti, Pane!“ alebo „Chválime Ťa, Pane!“

6. Modlitba „Otče náš“.

7. Bozk pokoja.

Odovzdávame si ho navzájom so slovami „Pokoj s Tebou!“ Odpoveď je: „I s Duchom Tvojím!“ a nasleduje objatie.

8. Prežehnanie sa (ak liturgii predsedá kňaz, dá prítomným požehnanie).

9. Agapé.

Spoločné malé pohostenie, kde už môže byť voľná diskusia.

SPEVOKOL
DAŠA LANČARIČOVÁ

Farský chrámový spevokol v Smoleniciach pôsobí už niekoľko rokov. Počas svojho pôsobenia sa zbor predstavil na rôznych podujatiach aj v okolitých farnostiach. Spevokol má vo svojom repertoári rôzne skladby a žánre. Pravidelne sa prezentuje pri svätých omšiach v našom farskom kostole. Svätý Augustín hovorí: „Kto spieva, dvakrát sa modlí“. Preto chválime Boha piesňou a zároveň sa snažíme pomôcť ľuďom ešte viac precítiť svätú omšu.

Základnou myšlienkou zboru je obohatenie liturgie spevom na chválu Boha. Vyjadrenie viery piesňami s kresťanským posolstvom. Členovia zboru sa stretávajú pravidelne pri nácvičkách každý pondelok večer na fare v Smoleniciach. Nie sme profesionáli, spievame podľa svojich schopností, veku a osobného zamerania, ale najmä zo srdca. Obetujeme svoj voľný čas popri svojich pracovných povinnostiach.

Radi by sme v našom spoločenstve privítali nových členov, ženy i mužov od 15 rokov, ktorí majú chuť spievať a slúžiť Bohu spevom pri liturgii. Dvere má otvorené každý, koho s nami spája viera. Záujemcom bližšie informácie poskytne pán organista Jozef Murár, ktorý so zborom nacvičuje piesne a sprevádza ho hudbou.

ADORÁCIE PRE MUŽOV

Adorácie pre mužov sa obvykle konajú vo štvrtok večer (podľa aktuálnych oznamov).

Je to čas na mlčanie, utriedenie si myšlienok a nazbieranie nových síl, aby sme mohli spoľahlivo plniť tie úlohy a zastávať tie miesta, kde nám Pán dal povolanie. Aby sme posilnení odvahou a Božím požehnaním, mohli byť oporou pre naše rodiny a tých, ktorí sú nám zverení.

EŠTEŽE SA ZA NÁS BABKY MODLIA

MIROSLAVA GREGUŠOVÁ

Nikdy som nepoznala moje babky. Jedna zomrela ešte pred mojím narodením a druhá veľmi skoro po ňom. Na celé moje detstvo a mladosť mi zostal len jeden dedko, pretože ten druhý tiež zomrel príliš skoro. Vždy som tajne závidela mojím kamarátom, ktorých babky odprevádzali do školy, dievčatám šili sukne, piekli koláče. Mne zase dedko dával odpit' z piva, čítal nám slovenské rozprávky a keď naši išli raz začas niekam do kina, robil nám praženicu s cibulou a údeným mäsom. Babka mi však stále chýbala, napriek tomu, že dedko ju takmer vo všetkom dôstojne zastúpil.

Takto nostalgicky som si zaspomínala, keď som si nedávno, hoci nechceme, vypočula rozhovor

budúcich birmovancov. „Ja idem na birmovku, pretože to chce moja babka.“ Táto, myslím, že nie prekvapivá veta ma často rozčuľuje. No jedna známa mi povedala, že to je na tom dobré, že svoju babku majú aspoň toľko radi, že sú pre ňu ochotní niečo urobiť. Úplne najhoršie sú na tom tí, ktorí chcú ísť na birmovku nielen kvôli babke, ale preto, že za to dostanú od nej peniaze. A to je také smutné... Pretože aj oni trpia, keď sa nám nedarí trápiť sa, modlia a žijú často iba pre nás.

Ale napriek tomu verím mladým. Chcem dúfať, že nezabudnú, ako sa ich starí rodičia za nich modlia stále a vytrvalo, pomáhajú im, hoci o tom často ani nevedia, prihovárajú sa u rodičov, ak je treba, a

čo je najdôležitejšie, stále veria, že ich vnúcatá sú najlepšie na svete. Ja svoju babku a všetkých starých rodičov môžem navštíviť už len na cintoríne, ale vy, ak ešte žijú, môžete aj dnes alebo zajtra. Len tak, aby vedeli, že na nich myslíte. Možno babky a dedkovia nepoznajú nové appky v mobile, nepáči sa im vaše tetovanie, nútia vás jest', aj keď nie ste hladní, ale záleží im na vás. Byť dospelým kresťanom je odvaha robiť veci, ktoré sa mi zdajú byť nepotrebné, trápne a ťažké pre moje pohodlie. Vy to však zvládnete, pretože máte odvahu a okrem rodičov a dobrých ľudí okolo seba aj babku a dedka, ktorých vám dal Boh. A urobil dobre.

TOUR DE ANJEL STRÁŽNY

DENIS BARTEK

Siedme kolo Detskej Tour Petra Sagana vo Svite v auguste 2017 malo rekordnú účasť. Zúčastnilo sa na nej približne 500 detí, medzi ktorými som bol aj ja. Toto kolo malo pre mňa špeciálnu príchut'.

Keďže, ako hovoria viacerí, som patril medzi horúcich kandidátov na celkové víťazstvo celej tour, mojím jediným cieľom bolo vyhrať. Po štartovom hvizde som sa rútil vpred pred všetkými svojimi súpermi, aby som vybojoval dobrú pozíciu. Po niekoľkých sto metroch prišlo však na nerovnom teréne k

nečakanému pádu. Z bolestivým zranením som sa pozbieral, naskočil na bicykel a nakoniec som dokončil pretek aj s pódiovým umiestnením.

Cestou domov som si uvedomil, že pri páde stál pri mne a bol mi nablízku Boh a určite aj môj anjel strážny. Doteraz nechápem, že sa mi nestalo niečo horšie ako len zlomená kľúčna kosť. Týmto ďakujem aj svojim blízkym za to, že sa neustále za mňa modlia.

LÁSKA A MILOSRDENSTVO MÁ UZDRAVUJÚCU MOC

PETER Kardoš

Musel som si privstať. Nevstával som do práce, ale k lekárovi, aby som bol jeden z tých šťastlivcov, ktorým sa ujde časenka. „Čím skorej, tým lepšie“, hovorím si a o chvíľu vystupujem z auta pred poliklinikou. Pred zatvorenými dverami už čaká dost' ľudí, každý za svojím lekárom. Každý si kráti čas ako vie, je to dlhé čakanie, lebo práve vtedy sa čas akosi vlečie. No dvere sa predsa otvorili, ľudia sa rozprchlí po budove a zase čakáme. Teraz už ale aspoň nefúka, dokonca aj sedíme. Koľkého sebazaprenia od každého jedného pre tú chvíľu s lekárom. Ale keď treba, dobre.

My veriaci v Ježiša máme lekára aj v ňom. Len ten čas na neho až tak nemáme a ničo ešte aj so sebazapre-

ním a čakaním v rade. Poznám to. V nedeľu ideme, aj keď mnohokrát tradične. Chorí sme aj z nedostatku lásky, so všetkých ľudských nešvárov a stresu. Niekedy sa nám síce aj darí, ale na úkor svojich síl a zdravia.

Naozaj sa preto aj zastavme a skúsme sa naplniť tou uzdravujúcou Láskou, ktorá je pre každého jedného. Láskou, ktorá hojí to, čo nás zranilo. Láskou, ktorá odpúšťa, čo sme nezvládli. Stojí to za to. Život za to stojí. „Každý deň má dost' svojich starostí!“, preto prijímajme jeho Lásku a tým uzdravenie.

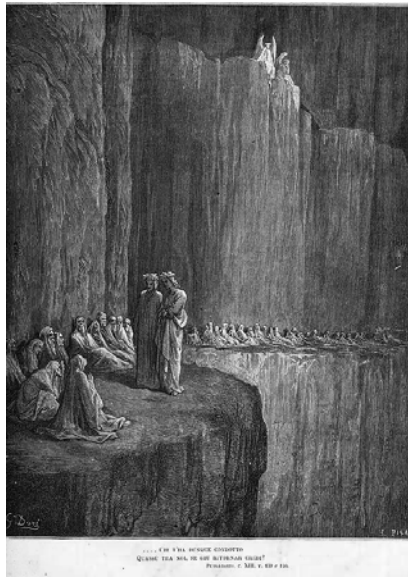
Ježišu, vďaka za našich kňazov, ktorí sú sprostredkovateľmi tvojej Lásky, uzdravujúcej milosti a odpustenia.

SVÄTÍ A OČISTEC

PETER ŠVEC

Existencia miesta očisťovania nie je len dogmatická pravda, dobre zdôvodnená vo Svätom písme a tradícii Cirkvi, ale aj liturgii a v modlitbovom živote veriacich. K tomu všetkému sú však zaujímavé svedectvá mnohých ľudí, ktorí majú osobitnú skúsenosť s dušami mŕtvych. Z týchto svedectiev zvlášť vynikajú svedectvá svätých a mystikov, ktorí boli obdarovaní mimoriadnou skúsenosťou s Bohom a Božím svetom. Pri príležitosti Spomienky na všetkých verných zosnulých (= duše v očistci!) sme vybrali aspoň niektoré, na hlbšie uvedenie si tejto, nami často zabúdanej skutočnosti.

Ctihodná Mária Dionýzia Martignat (+ 1653) bola rehoľnicou z rádu Navštívenia v Annecy. Duše v očistci jej vyjavili veľa vecí. Napríklad že neexistuje miesto, kde by sa zdržiavalo toľko diablov ako pri lôžku choreho, pretože tu sa bojuje najdôležitejší boj pre večnosť. Mária bola ustavične a citeľne sprevádzaná dušami z očistca. Svojej predstavej povedala, že sa medzi dušami z očistca cíti ako medzi sestrami a stykanie sa s nimi je pre ňu užitočnejšie, ako so živými. Raz smela aj jej predstavená zažiť takéto stretnutie, ktoré jej Mária Dionýzia sprostredkovala. A predstavená pochopila, že duše sú v očistci oveľa dlhšie než by sme si mysleli, a to kvôli: 1. čistote, ktorú musí duša mať, keď sa postaví pred toho, ktorý je Svätosť a Čistota sama, 2. množstvu ľahkých hriechov a malému pokániu za smrteľné hriechy, z ktorých sme sa vyspovedali, 3. neschopnosti duše v očistci pomôcť sebe samej, 4. vlažnosti a ľahostajnosti veľkej väčšiny kresťanov modliť sa za duše v očistci. Raz jej bola ukázaná duša mocného kniežata, ktorý zahynul v dueli, ale ešte predtým, ako vydýchol, si stihol vzbudiť dokonalú ľútosť. Bolo jej prikázané osobitne sa za neho modliť. Robila to verne deväť rokov a tri mesiace a predsa

Gustav Doré Očistec, zdroj wikivand

nebol v nebi. Mária poznamenala, že sa jej to nepodarí asi ani do súdneho dňa. Predstavej so slzami v očiach povedala: „Aký dobrý je Boh vo svojej spravodlivosti! Ako veľmi toto knieža nasledovalo ducha sveta a tela! Akú malú starosť mal o svoju dušu, akú malú zbožnosť pri návšteve sviatosť... Konanie, na ktoré zomrel, by si zaslužilo pekle. Z jeho strany to nebola žiadna pozornosť Bohu, čo dosiahla cenný okamih milosti z neba. Bolo to pôsobenie spoločenstva svätých, skrze ktoré mal účasť na modlitbách, ktoré sa za neho odbavovali!“

Svätá Františka Rímska (+ 1440) bola matkou šiestich detí a neskôr založila spoločenstvo Compania delle Oblate del Monastero Olivetano di S. Maria Nova. Bola významnou mystičkou. Z jej mystickej skúsenosti vieme, že duše, ktoré sú v očistci, vedia o tom, že musia byť očistené od všetkých škvŕn. Utrpenia očistca sa síce podobajú utrpeniam pekla, ibaže toto utrpenie je osladené svätou Božou láskou a zároveň je sprevádzané nádejou a túžbou. Bolo jej zjavené, že mnohé duše sa síce vyspovedali a dostali rozhrešenie, avšak nemali potrebnú ľútosť, ktorá by odstránila potrebu očistcového trestu. Dôvodom bolo ne-

dostatočné pokánie, uložené vo svätej spovedi. Svätá Františka zažila, že len čo duša opustí telo po smrti, jej anjel strážny Bohu predstaví počet jej dobrých skutkov, zatiaľ čo diabli ju obžalávajú z tých zlých. Večný Sudca sa vyjadrí v prospech len tých duší, ktoré nezomreli v stave ťažkého hriechu. Hneď potom anjeli dušu odvádzajú do očistca. Anjeli však zostávajú po jej pravici, aby ju mohli odviesť do neba, keď vykoná zadost'učinenie. Pochopila, že jediná svätá omša by stačila, aby bol očistec úplne vyprázdnený, ale Boh rozhodol inak. Františka sa divila, že v najspodnejšej časti očistca videla mnoho kňazov, mníchov a teológov. Modlitby za duše, ktoré sú v nebi alebo pekle, sa rozdelia inak pre duše v očistci, ktoré to potrebujú – teda nič sa nestratí. Svätica vyjavovala všetky svoje zážitky spovedníkovi, ktorý ich spísal v latinčine.

Blahoslavená Anna Katarína Emmerich (+ 1824), táto omilostená, stigmatizovaná, zmierna duša z Nemecka, v roku 1813 povedala dekanovi Reinsingovi: „Bola som dnes v noci v očistci, je dojmavé vidieť ako sú úbohé duše tiché a smutné.“ Clementsovi Brentanovi v rozhovore povedala: „Duše som videla, čiastočne do polovice, čiastočne po krk, vlastne viac alebo menej ponorené do temnoty.“ Keď vstupovala do očistca hovorila, že sú tu „rozličné temnoty, hmla, chlad, nepríjemnosti všetkého druhu“. „Videla som aj miesta, kde boli očisťovaní takí, ktorí boli na zemi svätorečení pri odchode zo sveta, ale svoju svätosť nemali zavŕšenú“. Podobne ako svätá Františka aj blahoslavená Anna Katarína vnímala, že do najspodnejšej časti očistca majú prístup určití diabli, ktorí môžu dušu trápiť. Keď duša stúpa vyššie, je tam svetlejšie až napokon: „Svätí anjeli prichádzajú k nim a utešujú ich“. 30. 8. 1821 Annu Katarínu prosila o pomoc duša istej židovskej ženy,

ktorá sa za života veľmi vysmievala svojej zbožnej dcére, a bila ju. Anna počula z očistca ohromný krik a videla, ako je duša bitá, tak svätica viedla jej dcéru k tomu, aby myslela na svoju matku.

Aj k **Terézii Neumann z Konnersreuthu** (+ 1962) opätovne prichádzali v noci a zvlášť 2. novembra mnohé duše z očistca, ktoré ona svojrázne a originálne nazývala: „Bettelkatzln – žobravé micky“. Bez akéhokoľvek strachu a plná súcitu im pomáhala obetovaním vlastného utrpenia a bolesti. Tak veľmi na ne Terézia myslela, že päť dní pred svojou smrťou (13. septembra 1962) v záвете odkázala svojmu bratovi: „Ferko, nie aby si zabudol na zomrelých, na duše v očistci! Každý deň sa za ne modli. A nielenže sa modli, ale obetuj za ne aj svoje každodenné starosti. Príliš málo toho robíme pre zomrelých. Oni potrebujú našu pomoc, ale nič nechcú zadarmo. Sú veľmi vďační a aj oni nám za to pomáhajú rôznym spôsobom. Nenechaj si túto moju prosbu len pre seba, ale hovor o tom všetkým ľudom, ktorých raz stretneš!“

Svätý **Ján Mária Vianney** (+ 1859) povedal: „Keby ľudia vedeli, akú moc nad Božím Srdcom majú tieto dobré duše a akú milosť možno na ich príhovor dosiahnuť, neboli by natoľko opustené. Keď chceme od Boha dosiahnuť pravú ľútosť nad svojimi hriechmi, obráťme sa na duše z očistca, ktoré už roky ľutujú svoje hriechy. Treba sa za ne veľa modliť, aby sa ony veľa modlili za nás! Keď si chceme zaisťiť nebo, musíme mať veľkú horlivosť za duše v očistci! Modlitba za ich oslobodenie z očistca je po modlitbe za obrátenie hriešnikov Bohu najmilšia. A tak po nociach trpím za duše v očistci a vo dne za obrátenie hriešnikov.“

Svätá **Gemma Galgani** (+ 1903) je mladou stigmatizovanou sväticou Talianska. Gemma mala mimoriadnu

lásku k úbohým duším trpiacim v očistci. Raz sa dozvedela o istej sestričke z rádu pasionistov, ktorá bola blízko smrti. Gemma poprosila Ježiša, aby umožnil tej sestre odpykať si všetko už tu na zemi, aby tak mohla po smrti odísť rovno do neba. Sestra o pár mesiacov zomrela. Gemma túto sestru pomenovala Mária Terézia od Diet'á't'a Ježiša. Tá sa jej potom zjavila plná zármutku a poprosila o pomoc, pretože znášala veľké bolesti v očistci za určité poklesky. Od tej chvíle si Gemma nedopriala žiadnu prestávku, stále sa modlila, plakala a bojovala v „zápa-

Sv. Gemma Galgani, zdroj wikivand

soch lásky“ s Ježišom, aby ju vyslobodil z očistca: „Ježiš, zachráň ju. Ježiš, vezmi Máriu Teréziu do neba bez odkladania, je ti to taká drahá duša. Dovoľ mi za ňu trpieť viac, chcem, aby bola v blaženosti“. Gemma neskôr dosvedčila: „Okolo pol druhej sa mi zdalo, že sama Madona prišla, aby mi povedala, že hodina sa priblížila. Potom som si takmer ihneď myslela, že vidím Máriu Teréziu ako prichádza ku mne, oblečená ako pasionistka, sprevádzaná jej anjelom strážnym a Ježišom: „Och, aká bola zmenená odo dňa, keď som ju videla prvýkrát. Usmievala sa, prišla ku mne a povedala: „Som skutočne šťastná a idem sa navždy tešiť z Ježiša.“ Znova mi poďakovala, potom mi

niekoľkokrát zakývala na rozlúčku a s Ježišom a anjelom strážnym odletela do neba. Bolo vtedy okolo pol tretej ráno“.

Číhrodná **Mária Columba Weigl** (+ 1783) bola svätou dominikánskou sestrou a predstavenou v Altenhohe-nau, ktorá nosila na svojom tele stigmy a mala hlbokú lásku k malému Ježiškovi. Svätý Dominik jej povedal, že je vyvolenou pomáhať duším v očistci. A sila jej modlitby bola veľká, lebo čistota jej lásky bola nesmierna. Columba bola pripravená zaplatiť čokoľvek zato, aby boli duše vyslobodené z očistca. Raz povedala svätému Augustínovi: „Keby Nebeská Matka celkom vyprázdnila očistec a zatvorila dvere!“ Raz na Vianoce v kláštore Attl zomrel páter Simon Reichhardt, OSB. Columba mu hneď darovala zásluhy a dobré skutky. Na sviatok svätého Jána sa jej páter zjavil ako tieň a prosil o pomoc. Aj Columbu zachvátil tento jeho stav. Nasledovné dni strašne trpela, hoci to bola len polovica jeho stavu. Trvalo to celé do 1. januára. Sestra, ktorá viedla Columbu k svätému prijímaniu, počula, ako sa s ňou rozpráva niekto mužským hlasom, ale nerozumela slovám. Po svätom prijímaní Columba uvidela pátra vystupovať vo veľkej sláve do neba. Taktiež Columba podobne ako Anna Maria Lindmayr (+ 1726) videli v očistci aj deti. Anna Mária Lindmayr k tomu napísala: „Videla som v očistci veľa detí od štvrtého roku“.

Chórová sestra **Mechilda Hofmann** sa krátko po Columbinom vstupe do kláštora stala jej najväčšou prenasledovateľkou, dokonca ju obžalovala v Ríme. V roku 1744 si ju Columba vytiahla, aby sa za ňu modlila. K modlitbe pridala aj dobré skutky a tak po čase začala Mechilda pociťovať ku Columbe dokonca i náklonnosť. Keď Mechilda 16. augusta toho roku zomrela, Columba sa v cele za ňu pred krížom modlila. Odrazu počula hrozný úder, až tak, že sa zatriasla nielen celá ale aj kríž. Columba ale nič nevidela.

Na ďalší deň horko plakala a plná strachu si myslela, že zomrie. Večer, keď ešte Mechtilda nebola pochovaná, šla do svojej cely a modlila sa za mŕtvu. Znovu však počula strašný treskot, akoby sa celý dom mal zrútiť. Cela sa však odrazu celá rozžiarila. V tomto svetle uvidela dušu sestry Mechtildy akoby v tieni. Bola celkom nahá a plná škvrín, strašne sa chvela na celom tele. Nasledujúci deň bola Mechtilda pochovaná. Columba znova uvidela jej dušu a zo súcitu k nej skoro ochorela a bola veľmi smutná, že ju sotva vedeli utešiť. Nasledujúcu noc sa zobudila hneď po zaspátí a pred krížom sa modlila bolestný ruženec za mŕtvu. Keď sa prežehнала, znova počula strašný úder na dvere. Pri slovách: „i Ducha Svätého. Amen,“ mŕtva stála pred ňou a trikrát povedala: „Ó, pravá nevesta Kristova!“ To bolo vyznanie, ktoré jej upierala celý život. Columba odpovedala: „Ak si skutočná duša, tak povedz vo svätej poslušnosti v mene Najsvätejšej Trojice, čo ti chýba a čím ti možno pomôcť.“ Duša si želala tri disciplíny a počas piatich týždňov piatkové utrpenie so všetkými skutkami poslušnosti a zásluhami a denným svätým prijímaním. Columba odpovedala, že zosnulá nech zostane pri nej, ak jej to zmierni utrpenie. Duša to prijala s veľkou vďakou a zostala pri nej celú noc. Tri noci potom Columba šla v noci do kaplnky a modlila sa tam za Mechtildu. Pri tom sa dostala do vytrženia, v ktorom videla dušu sediacu na stoličke obklopenú zlými duchmi, ktorí jej hádzali do tváre rozličné predmety ako kľúče, topánky a iné, pretože tieto veci celý život zháňala. Columba šla k nej s veľkým súcitom a položila jej hlavu na svoju hrud' a skúšala túto kedysi nepriateľku tak dobre ako vedela, chrániť pred zlými duchmi. Potom vzala dušu do svojej cely, kde po zvyšok noci ostala pri nej. Na výročie Columbiných sľubov 27. augusta jej Ježiš daroval túto dušu, bez toho, že by musela vykonať všetko, čo potrebovala k vykúpeniu z očistca. Potom, čo Mechtilda pretrpela dvanásť

dní najprísnejší očistec, Columba ju videla počas svätej omše v podobe holubice. Keď Columba prijala sväté prijímanie, preletela jej ponad ruku a svätá Hostia sa vzniesla k nebu.

Aj temperamentnej sestre **Conso-late Betrone**, klariske – kapucínke z Turína, Pán Ježiš vysvetľuje,

že jej tzv. skutok lásky – strelná modlitba: „Ježiš, Mária, milujem vás; zachráňte duše!“ – zahŕňa

všetkých, žijúcich aj zomrelých. Pán Ježiš ju, no i nás vždy znovu povzbudzuje: „Nestrácaj čas, každý takýto skutok lásky je jedna duša! Pamätaj na to, že každý skutok lásky môže rozhodnúť o večnej

blaženosti jednej duše! Dbaj teda o to, aby si nevynechala ani len jedno jediné: Ježiš, Mária, milujem

vás; zachráňte duše, ktoré odčiní aj tisíc prekliatí.“

U **Barbary Pfister** (+ 1909), mystičky z Falcka, bol priateľský styk s dušami z očistca natoľko výrazný,

Barbara Pfister, zdroj wikimand

že sa k nim správala tak dôverne ako k živým. V sprievode svojho anjela strážneho často navštevovala očistec, o čom podáva nasledovnú správu: „Keď stojím alebo chodím, stále počujem volanie: ‚Zmiluj sa nado mnou, Pane!‘ Rovnakým spôsobom úpenlivo prosila na svätej omši aj Matka Božia za duše v očistci. Sú to – ak to tak smiem povedať – vôbec tie najkrajšie okamihy v očistci, keď sa zjaví Pan-

na Mária, aby si prišla po jednu alebo viacero očistených duší a voviedla ich do neba.“ Keď raz Barbara Pfister zažila, čomu sa niektorí čudovali, že istá predstavená s povest'ou svätosti, ba dokonca stigmatizovaná, by kvôli neopodstatnenej prísnosti voči jednej sestre potrebovala dlhší čas v očistci, objasnila to takto: „To nie je ani dlho, ani krátko. Takéto pojmy o čase v očistci nejestujú, lebo tam vládne večnosť.“ Nakoniec Barbara, keď sa za ňu modlila a obetovala, mohla na konci jednej svätej omše vidieť, ako oná duša vstúpila do neba: „Pri ‚Ite, missa est‘ zaspievala táto duša Aleluja, a to tak nebesky nádherne, že mi chýbajú slová, aby som to opísala. Vztyčila sa, nebo sa otvorilo a Pán jej so svojimi žiarivými ranami išiel v ústrety. Aj na predstavenej zažiarili rany a s nimi potom akoby vošla do oslávených rán Spasiteľa.“

V predvianočnom čase videla mystička ako symbol stavu, v ktorom sa dušičky nachádzajú, roľu plnú krovia a trňov. Pre Barbaru sa začala jej namáhavá a nekončiaca „adventná práca“. V znášaní chladu, v pote či v inom zmiernom utrpení prevzala na seba biedu duší v očistci, až kým krátko pred Narodením Pána mohla uľahčene povedať: „Bohu vďaka, teraz som s Máriou a Jozefom na ceste do Betlehema. Už to mám všetko, všetko za sebou, adventná práca je ukončená.“ Na Vianoce mohlo tak odísť do neba viac duší ako v iných dňoch v roku.

Podobné „vianočné milosti“ pre duše v očistci zažili nezávisle od seba dve nemecké mystičky - **blahoslavená Kristína zo Stommelnu** (1242 – 1312) a princezná **Eugénia von der Leyen** (1867 – 1929). V Medžugorí to 10. januára 1983 počas zjavenia Panna Mária dokonca potvrdila: „Najviac duší opúšťa očistec nie na sviatok Dušičiek, ale na Vianoce.“

PRI STAROM MÚRE

IVANA JANÁČKOVÁ

Najstaršie náhrobky na cintoríne

Pri starom múre smolenického farského kostola sa nachádza súbor štrnástich náhrobkov rôzneho veku, vyhotovenia i tvaru. Päť z nich je datovaných do 18. storočia a dajú sa zaradiť medzi barokové.

Boli prenesené

Terajšie umiestnenie náhrobkov je sekundárne, ich pôvodné miesto bolo pri vstupe do kostola, kde je ešte i dnes možné nájsť niekoľko starých náhrobných platní. V máji 1981 boli hodnotné náhrobky v rámci obnovy budovy kostola a jeho okolia prenesené na dnešné miesto pri starom múre za presbytériom kostola.

Čas robí svoje

Na náhrobkoch sú dnes značné vplyvy poveternostných podmienok a postupne ich obrástol lišajník a mach. Aj pieskovec, z ktorého boli vytesané, je výrazne zvet-

Jeden z náhrobkov pri starom múre Smolenického kostola.

Foto Ivana Janáčková

raný. Nápis zaznamenávajúce meno zomrelého, príp. ďalší sprievodný text nie je možné jednoducho identifikovať. Väčšinou je jediným čitateľným fragmentom rok úmrtia umiestnený v dolnej časti

tabule náhrobku. Po detailnejšom prezretí nachádzame roky 1746, 1746, 1754, 1764 a 1796.

Nemohol si ho dovoliť každý

V 18. storočí nebývalo zvykom dať vyhotoviť mŕtvemu kamenný náhrobok. Dovoľiť si ich mohli len ľudia z vyšších vrstiev, prípadne tí bohatší. Ostatní, a tých bola väčšina, mali na hrobe len jednoduchý drevený kríž alebo ani to nie.

Komu patria?

Podľa ústneho podania patria barokové náhrobky kňazom pôsobiacim v Smoleniciach. Stará matrika zomrelých však túto informáciu vyvracia. V daných rokoch totiž u nás nezomreli žiadni kňazi.

Hoci zatiaľ nepoznáme mená osôb, ktorým tieto náhrobky patrili, počas modlitieb za našich blízkych si v tomto období môžeme spomenúť aj na ich nesmrteľné duše.

ČERVENÉ NÁRAMKY

JANA ZVONÁROVÁ

Už dávnejšie som čítala článok v Katolíckych novinách, ktorý mal názov O Červených nitkách (Katolícke noviny, č. 37/2012).

Je to už päť rokov a červené náramky a nitky vidno na rukách stále. Prečo niekto nosí takýto náramok? Alžbeta Vargová uvádza v tomto článku, že ľudia ho nosia, lebo sa boja urieknutia a zlých pohľadov a majú pocit, že ich chráni. Niekto na odrážanie negatívnej energie, niekto aby ho nebola hlava vo veľkej spoločnosti.

Spoločné tieto odpovede

majú to, že ide o vieru. Viere v červenú šnúрку. Autorka ďalej uvádza, že pôvod tohto náramku pochádza z učenia kabbalah z Izraela a má mať práve ten účinok, ako ho opisujú nositelia červenej šnúry.

A sme pri tom, že takáto viera je v priamom rozpore s prvým Božím prikázáním "Ja som Pán, tvoj Boh, nebudeš mať okrem mňa iných bohov, ktorým by si sa klaňal."

Tým, že sa človek spolieha na červenú šnúрку, odvracia sa od Boha ... a koho vyzýva na pomoc?

V článku sa uvádza, že takéto konanie môže človeku priniesť ďalšie duchovné ťažkosti, predovšetkým stratu pokoja, vzdialenie sa od Boha a podobne.

Ďalšia zaujímavá informácia, ktorú som sa dočítala je, že ak by aj urieknutie fungovalo (pred ktorým má červený náramok chrániť), nie je možné vyháňať diabla diablom.

Najspoláhlivejším receptom na všetky naše slabosti zostáva dôverovať Bohu, modliť sa a žiť duchovne.

OPRAVA STREŠNEJ KRYTINY NA KOSTOLE

ANDREJ LANČARIČ

Veža počas rekonštrukcie.

Foto Andrej Lančarič

Prvá etapa prác bola zameraná na zachovanie funkčnosti nosnej konštrukcie, plechovej krytiny a taktiež na obnovu náterov veže a strechy smolenického kostola. K havarijnému stavu na jar prispel vietor, ktorý vytrhal kusy plechovej krytiny pod vežou na severnej strane. Stav strechy komplexne zhodnotili horolezci zo spoločnosti Eurovertik, ktorí aj prevádzajú sanačné práce.

Historický, takmer 400-ročný krov mal masívne poškodenia na nosnej drevenej konštrukcii. Nefunkčné uchytenia hliníkových plechov pomocou hliníkových klincov spôsobili, že sa nepriaznivé počasie podpísalo na úplnom zničení niektorých častí – pomúrnic, priečných vzpier, krokiev, ale aj zavetrenia. Voda sa pomaly dostávala popod krytinu, kde spôsobila postupné vyhnívanie a degradáciu borovicového dreva, z ktorého je krov zhotovený.

Tento stav bolo potrebné urgentne vyriešiť spolu s náterom nevzhľadnej zošúpanej strešnej krytiny. Túto investíciu odsúhlasila aj farská ekonomická rada. Dekanovi Petrovi Šimkovi sa podarilo na tento účel získať finančnú dotáciu z ministerstva kultúry. Taktiež vďaka milodarom farníkov a finančnej zbierke sa na konci augusta mohlo začať s prvými prácami. Na prvých pracovných stretnutiach v teréne boli odsúhlasené postupy a doľadované detaily a nadpráce. V pláne bola pôvodne iba strecha lode a svätyně. Nadplánom bolo očistenie a náter

veže, čo má svoju logiku smerom do budúcnosti.

Najprv bolo potrebné vyniesť všetku techniku na povalu a do veže, nantáhať nekonečné metre hadíc, káblov a horolezeckých lán. Pod rukami horolezcov následne začalo intenzívne čistenie pozinkovaných povrchov oboch barokových cibúl veže tesne pod krížom. Ďalej nasledovalo precízne a časovo náročné čistenie hliníkových plechov od pozostatkov pôvodných náterov a rozrušenie povrchovej bariéry v podobe zoxidovaného hliníka. Spotrebovalo sa pri tom neskutočné množstvo čistiacich kotúčov. Následne sa mohlo začať s nástrekom prvých základných epoxidových a vrchných polyuretánových náterov Hempel bezvzduchovou vysokotlakovou technológiou Airless od firmy Graco.

Počas týchto prác sa naskytla otázka, čo so samotným telesom – fasádou veže. Dospelo sa k rozhodnutiu, že treba využiť súčasný proces obnovy a dať do poriadku aj samotnú fasádu – opraviť poškodené, nesúdržné a vypadané omietky. Očistiť celú plochu od rias, machu, plesní, zelene a ostatných nečistôt, a zabezpečiť oplach a

Výškové práce.

Foto Roman Valach

odmastenie tlakovou vodou. Potom sa mohlo pristúpiť k nástreku penetračného náteru a fasádnej renovačnej

Výškové práce.

Foto Roman Valach

silikónovej farby Decorhit Renovator, ktorú nám sponzorsky poskytol Chemolak a. s., za ktorú aj týmto spôsobom ďakujeme.

Ďalšie práce pokračovali na streche lode a svätyně kostola. Hliníkové klince boli už do istej miery samé vypadané, takže bolo treba kompletne preskrutkovať celú krytinu samoreznými Tex skrutkami. Až potom prišli na rad finálne nátery krytiny epoxypur farbami. Nanášanie komplikovalo premenlivé počasie na prelome septembra a októbra.

Zo svätyně kostola bolo treba dočasne zdemontovať kríž, ktorý držal len prichytený o hromozvod. Jeho nosná konštrukcia vplyvom zatekajúcej vody časom úplne odhnila až do hĺbky cca 1,5 metra pod strechu, preto bol dlhodobo naklonený.

Prvá etapa prác je ukončená, avšak čaká nás ešte finančne a technicky náročná druhá etapa rekonštrukcie – výmena poškodených prvkov krovu. Intenzívne komunikujeme s tesármi, ktorí sa na obnovu poškodených prvkov krovu pod strechou podujali a majú s ňou aj patričné skúsenosti.

Zároveň treba ešte získať ďalšie finančné prostriedky na jej samotnú realizáciu. Prvá etapa ďaleko prevýšila sumu 20 000 €.

Po týchto prácach by mala nasledovať ešte sanácia a ošetrovanie drevených častí biocídnymi prípravkami, upratanie a odvetranie podkrovia a inštalácia nových elektrických rozvodov a osvetlenia.

Pevne verím, že sa začatú rekonštrukciu podarí v priebehu nasledujúceho roka dokončiť a krov aj so strechou po týchto prácach bude plniť svoju funkciu minimálne ďalších 200 až 400 rokov.

HOROLEZCI

IVANA ŠTIBRANÁ

TÉMA

Novonatreťá strecha kostola sa vyníma do diaľky. Práce trvali dva mesiace. Keď sme chodili na sväté omše alebo zdvihli zrak ku kostolu, sa nám sem-tam naskytl neobvyklý pohľad, ako sa niekto prechádza po streche alebo v netradičnej póze istený lanom strieka vežu alebo leží v odkvapovej rúre. Nie náhodou sa hovorí „práce ako na kostole“, keď je čohosi veľa a je to náročné.

Výškové práce sú špecifickou kategóriou, kde sa spája umenie remesla so schopnosťou pracovať v záťažových podmienkach vzhľadom na polohu a terén. Nestačí byť len dobrým maliarom, či klampiarom. Nikoho asi neprekvapí, že zručných majstrov, ktorých sme mohli sledovať počas niekoľkých týždňov na streche kostola, spája spoločná záľuba, ktorou je horolezectvo. Okrem toho bývajú všetci v Súľove alebo na okolí. Majú spoločne absolvovaných viacero pracovných akcií, horolezeckých výletov. Nie sú len kolegovia, sú aj kamaráti. Dvaja z nich (Roman Svrček a Roman Valach) chodili spolu na základnú školu a z rozprávania je zrejmé, že sa poznajú viac než len podľa mena a vedia o sebe a o svojich rodinách toho veru dost. Majú 44 rokov. Základné trio dopĺňa 28-ročný Patrik. Na časti prác vypomáhal 21-ročný študent, takisto Patrik. Istou raritou je piaty člen tohto horolezeckého spoločenstva, 74-ročný dôchodca Ivan, ktorému by ste tento vek určite nehádali, keď ste ho videli na streche kostola.

V závere sa už netajili tým, že vedia úplne presne o všetkých svaloch na tele, a že ich bolí každý pohyb. Všetky práce od odstraňovania náterov, brúsenia, prípravy podkladu až po záverečné natieranie sú fyzicky náročné aj na zemi. Vo výške je treba mať na pamäti neustále bezpečnosť, istenie, stabilitu pohybu a popritom „robiť“. Niektorí sme po prejavení záujmu mali možnosť vyskúšať si výstup na vežu a zlaňovanie po rovnej stene. Pre úplného laika v tejto oblasti to bol dost adrenalínový zážitok. Zároveň stúpol

Na Zárubách. Foto Roman Svrček

môj rešpekt voči tejto práci, ktorá určite nie je len prácou. Ako sami hovoria, berú takéto akcie ako pracovný výlet. Prídu do neznámeho prostredia, nevedia, čo presne ich tam čaká, akých ľudí stretnú. Smolenice vraj boli fajn. Dobré sa počúva, že ľudia, ktorých stretávali, boli dobrí, milí, usmievali sa, nepôsobili tvrdo, nahnevane, či odmerane. Vraj tu žije veľa ľudsky pekných ľudí. Rovnako si pochvaľujú aj bývanie na fare. S pánom dekanom si porozumeli, je to správny chlap. Na fare mali zabezpečené všetko potrebné. Horolezci boli takisto ústretoví, priateľskí a pohostinní.

Pracovný výlet bol aj vybočením od aktivít, ktorým sa každý z horolezcov ešte venuje. Roman Svrček predaju športového oblečenia a vareniu, istý čas mal aj svoju reštauráciu. Roman Valach má výtvarno-remeselnú dielňu, Patrik Steinocher je zlatník, vyrába šperky, okrem toho maľuje obrazy. Patrik Václavík je študent, nádejný stavbár. Zhovorčivý dôchodca Ivan Polák má tiež stále dost aktivít. Je akýmsi maskotom tohto spoločenstva. Okrem príhod, ktoré neustále sype z rukáva, a je ťažké sa pri ňom dostať k slovu, má veľa entuziazmu a je svedectvom toho, že vek nie je absolútny údaj.

Kostol, teda cirkevnú budovu, robili po prvýkrát. Naše rozhovory o viere, či svetonázore sa s ho-

rolezcami uberali po línii životných skúseností. V živote nie je nič náhoda. To, kam človek príde, s kým sa stretne, všetko má svoj význam.

Vizitkou spoločenstva je aj to, ako sa niekto cíti, keď príde medzi nás. Horolezci sa medzi nami cítili dobre. Najbližšie ich čakajú pravdepodobne stožiare v Maďarsku. Ak by ste potrebovali zabezpečiť nejaké výškové práce, stačí ich osloviť.

Veríme, že krásna červená strecha kostola takou dlho zostane a že práca, ktorú horolezci na kostole odvedli, bude pre nich požehnaním.

Najstarší člen skupiny Ivan Polák pri práci.
Foto Roman Valach

DO FATIMY V ZIME AJ V LETE

MONIKA KOVÁČOVÁ

Portugalsko – krajina korku, moreplavcov, lahodného vína, pomarančovníkov, olivových hájov či tradičných starších a prítom útulných kaviarní. Je v nich často počut' cingot zvončeka, ktorý tak dáva na známosť, že práve upiekli ich typické koláčiky. Táto krajina je síce označovaná ako „chudobnejšia, no s veľkým srdcom a dobrá“.

Minuloročná decembrová návšteva tejto krajiny ma tak oslovila, že o osem mesiacov neskôr som opäť sedela v lietadle smer Portugalsko. Túlili sme sa po Porte a ochutnali sme typické sladké portské víno, v Lisabone sme nevedeli spustiť oči z jeho typických žltých drevených električiek a pokračovali na juh k útesom.

Naším cieľom bola prvý aj druhý raz Fatima, keďže tento rok je sté výročie od prvých zjavení Panny Márie trom malým pastierikom. Pri prvej návšteve Fatimy sme sa tam dopravili autobusom, pri druhej ako správne pútničky sme išli 300 kilometrov stopom.

Pri minuloročnej návšteve sme vo Fatime slávil tretiu adventnú nedeľu a boli sme tu jediní slovenskí pútnici. Na večernom ruženci, ktorý sa konal v Kaplnke zjavení, nás bolo spolu asi 30. Malo to však svoje čaro a ak sa niekto necíti vo svojej koži v davoch, zimnú Fatimu naozaj odporúčam. Malým negatívom z môjho pohľadu bolo, že sviečkový nočný sprievod za spevu asi všetkým známeho Ave Mária v zime nezažijete.

Fatima je maličké mestečko, kde sa dá dostať autobusmi v rámci Portugalska z viacerých smerov. Už z diaľky pri príchode je vidieť bielu Baziliku Ružencovej Panny Márie s lesknúcou sa korunou na jej veži. Vo vnútri baziliky sa nachádzajú hroby troch pastierikov s jednoduchými pomníkmi. V areáli sa oproti hlavnej bazilike nachádza novovybudovaná Bazilika Svätej Trojice, čo je obrovský moderný komplex

s mnohými priestormi a jedným z nich je aj kaplnka adorácie. Počas dňa je možnosť zúčastniť sa na viacerých svätých omšiach, či už vo vnútri v katedrále alebo vonku v Kaplnke zjavení, či cez hlavnú sezónu na hlavnom pódiu na nedeľnej svätej omši. Samozrejme, omše bývajú vo viacerých jazykoch. V auguste toho roku som sa potešila, keď bolo jedno čítanie na hlavnej omši vonku v slovenčine.

Ja osobne som najviac času trávila v Kaplnke zjavení, kde sa ľudia modlia ruženec. V jej strede stojí stará pôvodná kaplnka a v ňom je socha Fatimskej Panny Márie s korunou. V nej je uložený náboj, ktorý zasiahol Svätého Otca Jána Pavla II. pri atentáte.

Pri vchode do areálu sa nachádza kus berlínskeho múru a tiež obrovský ruženec, ktorý tam v decembri 2016 ešte nebol, a postavili ho na počesť návštevy pápeža Františka. Keď už sme boli vo Fatime, nemohli sme si nechať ujsť prechádzku do Aljustrel, vzdalenej asi 3 kilometre od Fatimy. Je to dedinka, z ktorej pochádzali traja pastierikovia – Lucia, Hyacinta a František. Cesta k nim „domov“ má naozaj niečo do seba a ukrýva duchovné pookriatie, pričom tam človek načerpá veľa po-

koja. Do Aljustrel sme sa vybrali olivovými hájmi, cez ktoré vedie križová cesta. V decembri sme tam stretli ľudí, ktorých možno spočítat' na dvoch rukách, v lete nás tam bolo o trošku viac. Ľudia sa modlili križovú cestu v skupinách či osobne, alebo len tak rozjímali, niektorí si čítali sediac na lemujúcich múrikoch. Človek túžiaci po pokoji tam vie byť hodiny.

Ak sledujete mapku, ktorú zoženiete kdekoľvek a nasledujete šípky, dostanete sa aj k dvom miestam, kde sa zjavil deťom anjel ešte pred samotným zjavením Panny Márie. Práve od neho sa deti dozvedeli, že sa im zjaví Panna Mária. Sú to nenápadné miesta – jedno na lúke a jedno na miernom kopčeku s bielymi sochami anjelov a pastierikov. Nás osobne sa toto miesto naozaj veľmi dotklo a vrátili sme sa tam aj nad ráno.

V domčekoch, odkiaľ pochádzali Lucia, Hyacinta a František má človek možnosť nahliadnuť do ich izbičiek či kuchyne. Na stenách si môžete naštudovať mnohé informácie a detaily. Na dvoroch v Aljustrel sa pasú ovečky, domáci predávajú suveníry, tradičné oblečenie či pekárske výrobky alebo med. Z ľudí tam sála veľké dobro a priateľskosť.

Do Fatimy prichádzajú aj chorí, hoci liečivý prameň v porovnaní s Lurdami tu nie je. Ľudia do čistej a pekne vybudovanej Fatimy prinášajú svoje kríže, trápenia, prichádzajú s prosbami či poďakovaniami.

Po Fatime sa prechádzalo veľa dvojgeneračných rodín a veľa rodín s malými deťmi, ktoré sa spolu kolenačky modlili. Tak ako aj v Lurdoch, Medjugorjí či Kibehu, aj tu je cítiť nesmierny pokoj, Božiu lásku, Máriin dotyk a Fatima ako aj celé Portugalsko si dokáže človeka naozaj získať.

JE JEDNODUCHÉ EVANJELIZOVAŤ?

EMÍLIA BIHARIOVÁ

Tretia októbrová nedeľa je každoročne venovaná zbierke na misijné diela. Myslím, že nebudem ďaleko od pravdy, ak poviem, že ľudia si misie spájajú predovšetkým s “čiernym” kontinentom – Afrikou.

Tieto riadky píšem na letisku. Nedočkavo čakám na let do tanzánskeho Dar es Salaamu, na extra rýchly autobus 800 kilometrov do vnútrozemia, na malých pastierov, ktorí budú pobeňovať okolo mňa a vykrikovať “biela tvár”, v lepšom prípade „Emi“.

Až tretina obyvateľstva tejto krajiny predstavuje široké misijné pole, stále si uchováajúce svoje pôvodné náboženstvo, ďalšiu tretinu tvoria kresťania a zvyšnú moslimovia.

V krajine pôsobia od druhej polovice 19. storočia rôzne misijné spoločnosti, ktoré sa formovali nielen v duchu Ježišových slov: „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium,“ (Mk 16,15) ale i ako odozva na nehumánny trh s otrokmi. Misionári vykupovali otrokov na trhoch, ktorých nielen evanjelizovali, ale učili i čítať a písať.

Najväčším trhom s otrokmi na východnom africkom pobreží s obratom predaja 60 000 ľudí za rok bol práve tanzánsky Zanzibar, ostrov korenia. Za zmienku stojí i fakt, že 99 % obyvateľov tohto

ostrova sú moslimovia a misijné spoločnosti boli akceptované sultánom Seyuidom Saidom, a paradoxne práve tu sa v silnom islamskom prostredí nachádza i prvý katolícky kostol vo východnej Afrike vôbec.

Jeden z veľkých misionárov Afriky Daniel Comboni (1831–1881), pôsobiaci v sudánskom Chartúme, ktorého pápež Ján Pavol II. vyhlásil v roku 2003 za svätého, odporúčal misionárom, že „by mali mať dôverný vzťah s ľuďmi ako konkrétnymi osobami, mali by pochopiť ich spôsob myslenia a zvyky a minimalizovať nepodstatné vonkajšie rozdiely by malo byť opakujúcim sa úsilím misionárskych zakladateľov.“ Ovládať jazyk, pochopiť tých druhých a pre Krista zabudnúť na seba – veru neľahká úloha, ktorá si vyžaduje formáciu misijných rádov či spoločností s dlhoročnými skúsenosťami. Povedzme si otvorene, nikto vás tam nečaká s otvoreným náručím a netuží, aby ste ich prerobili na svoj obraz. Ešte hlbšie túto úlohu špecifikoval kardinál Lavigerie (1825 – 1892), zakladateľ vychýrených „bielych otcov“ (prezývaných podľa bieleho habitu, nie podľa odtieňa pleti), slovami: „Musí tu byť jasne povedané: miestni sa majú stať kresťanmi, nie Francúzmi alebo Európanmi.“ Majúc tieto slová na mysli, rozmysľam nad pastiermi, ktorých

Sv. Daniel Comboni. Zdroj internet

domov bude opäť na chvíľu i môjím domovom. Kresťanov je medzi nimi len hrstka a tá sa snaží v neľahkých životných podmienkach oslovit’ svojím životom i tých druhých. Slová sú pre týchto ľudí len slová, každodenná realita je najlepším dôkazom a preverením vášho presvedčenia v živote, ktoré môže oslovit’ alebo i odradiť. Myslite na mňa v modlitbách, nech nepatrím do tej druhej skupiny. :-) Všetkých čitateľov zdravím z horúcej Tanzánie!

ODPORÚČAM TI TÚTO KNIHU

MARIANNA HUDCOVIČOVÁ

Stephen Elkins: Večerné modlitby s objatím

Vydavateľ: Christian Project Support

Kniha je určená pre deti od 3 do 5 rokov. Predstavuje 52 krátkych modlitieb na rôzne témy, ktoré súvisia s vierou ako aj bežnými situáciami, s ktorými sa deti stretávajú: Som šťastný, Naučím sa čakať, Priateľstvo, Cestovanie, Poslúcham rodičov, Keď ma chytí zlosť, Zlé návyky, U lekára, Som jedinečný. Prvá modlitba má názov Modlitba malej ovečky. Táto modlitba, ako aj všetky ostatné začínajú krásnou veľkou ilustráciou s jednou vetou zo sv. Písma. V prvej modlitbe je spomenutý úryvok zo žalmu 23: Pán je môj pastier, nič mi nechýba. Potom nasledujú časti: Čas na prítulenie, Večerné slovo z Biblie, Modlitba v Božom náručí, Čas na objatie. Jazyk je veľmi jednoduchý, detom zrozumiteľný a blízky. V časti na prítulenie sa píše: „Keď niekto vidí, že si mu pomohol a poďakuje sa Ti za to, je to veľmi pekné. Modlitba je presne taká istá: vidíš, že niekto sa o teba stará, nuž mu za to poďakuješ. Povieš mu jednoducho: „Ďakujem.“ Keď niekoho pochváliš, ukazuješ mu, že si ho vážiš a že ho máš rád.“ Autor je spisovateľ a hudobný skladateľ, nominovaný na cenu Grammy.

S NÁDEJOU HLADIET DO BUDÚCNOSTI

S GRÉCKOKATOLICKYM KŇAZOM ROMANOM VAJDIČOM SA ZHOVÁRALI
PETER ŠIMKO A IVANA ŠTIBRANÁ

V auguste k nám prišiel na návštevu gréckokatolícky kňaz Roman Vajdič. Prežil v našej farnosti niekoľko dní. Zoznámil sa s našim dekanom v San Giovanni Rotondo. V sakristii. Boli tam kňazi zo Slovenska. Ako sám hovorí, „nad všetkým je Boží prst, kde sa ľudia stretávajú“.

Čo by si nám o sebe na úvod prezradil?

Pochádzam z Ukrajiny, zo Zakarpatskej oblasti, z dediny Isky. Je to dedina 120 kilometrov od Užhorodu. Nemám súrodencov, mama mi zomrela v roku 1989, otec má 66 rokov. Vychovala ma moja teta, mamina sestra. Chodil som do školy v rodnej dedine. Na gymnázium som chodil v mestečku Chust, tiež asi 100 kilometrov od Užhorodu. V roku 1997 som vstúpil do seminára, ukončil som ho v roku 2004. Tretieho marca sme mali sobáš s manželkou a v máji 2004 som mal kňazskú vysviacku. S manželkou máme troch synov.

Aké boli kňazské začiatky?

Za trinásť rokov som prešiel päť farností. Začínal som ako výpomocný kňaz, potom administrátor, potom opäť výpomocný kňaz a opäť administrátor a teraz som administrátor. Na Ukrajine máme takú situáciu, že mnoho chrámov a farností nám zobrali pravoslávni a naši kňazi potom buď stavajú chrámy alebo farské úrady. Tam, kde som bol ako výpomocný duchovný, tam som robil, čo mi kňaz povedal. Bol sobáš, bol pohreb, išiel som slúžiť liturgiu. A v tých farnostiach, kde som bol ako administrátor, na jednej už bolo všetko vybudované, na druhej som budoval farský úrad.

Kde býva kňaz, keď nemá faru?

Kňazi potom väčšinou žijú buď u seba doma alebo u rodičov manželky. Aj my sme bývali u svokrovcov. Teraz mám dva roky faru, kde bývame. Táto fara bola postavená z príspevkov Košickej rímskokatolíckej arcidiecézy a Košickej gréckokatolíckej eparchie.

Aká je tvoja farnosť? Chrám?

Teraz mám farnosť Kimnojka. Je tam asi 40 – 50 ľudí, ktorí prichádzajú na liturgiu. Chodím za nimi na mikrobuse, aby prišli na liturgiu. Dohodneme sa, kde sa stretneme a potom ich odveziem naspäť. Tak pomaličky žijeme. Chrám má 15 rokov, posvätený bol v roku 2002 a je zasvätený Narodeniu presvätej Bohorodičky. Farnosť bola založená v roku 1998, chrám sa stavil štyri roky. Výstavbu robil iný kňaz. Je to mladá farnosť, ale mám takú nádej a skúsenosti ukazujú, že farnosť bude napredovať každým rokom.

Akí sú tvoji farníci?

Ľudia nie sú naučení chodiť do kostola. Sú ako ateisti. Nemali chrám, nechodili do kostola, nie sú zvyknutí sa modliť. Ale je tu nádej, že prídu. Ako povedal aj jeden svätý, že „tam, kde je veľa ľudí, nemusia byť po čase žiadni a tam, kde ich je málo, kde sa len rodí farnosť, môže ich byť časom veľa“. Takže mám nádej, že tam bude veľa ľudí, ktorí sa budú modliť. Ale nie podľa čísla, ale podľa viery by to malo byť. Silní veriaci.

Na Slovensko chodíš skôr na východ. Teraz si prijal pozvanie aj na západné Slovensko. Aké sú tvoje skúsenosti?

Mám dobré skúsenosti zo Slovenska. Mám tu kamarátov. Teraz sa medzi nich počíta aj otec Peter a jeho farnosť. Mám dobré spomienky na Slovensko, že ľudia tu chcú pomôcť. Nežijú tak ťažko a mnohí chcú pomôcť. Dnešná dobrá skúsenosť. Jedna rodina má štyri deti a budú mať piate. Prišli za mnou, že by radi pomohli. Bol som prekvapený z ich príspevku. Aj na Ukrajine sú aj bohatí ľudia. Aj takí, čo majú autá, domy, žiadne

deti, ale nechcú pomôcť. Máme aj veľa bohatých ľudí, a nechcú prispieť na cirkev a potom jednoduchí ľudia, čo pomôžu.

No a potom vlastne ty nedostávaš vôbec plat.

Na Ukrajine nie je plat, neplatí nás štát. Žijeme z príspevkov od ľudí. Takže tak.

Majú pre to ľudia pochopenie? Že kňazovi treba prispievať?

Je to tak zaužívané. Nie je to problém.

Chce to potom veľkú dôveru v Prozreteľnosť, keď máš rodinu a nemáš stály príjem.

Sú aj také farnosti, vo väčších mestách, že majú príjem, majú dostatok peňazí, ale je málo takých farností. Väčšinu farností podporujú buď sponzori alebo pomáha biskup.

Keďže kňaz býva doma alebo u manželkiných rodičov, dostáva potom farnosť podľa toho, kde býva?

Keďže farských úradov je málo, kňaz do farnosti dochádza. Väčšinou faru buduje. Niečo pomôže biskup, ale inak si musí pozháňať peniaze na faru sám. Chodil som na Slovensko a hľadal peniaze na stavbu farského úradu.

Z čoho financuješ farnosť?

Zo zbierok. Keď robím zbierky, stretávam rozličných ľudí. Robil som zbierky na Zemplíne so súhlasom biskupa a boli takí, čo prispeli aj takí, čo neprispeli, stretol som sa s ústretovosťou aj s krikom. Ale je to príjem. Keď chceme vo farnosti niečo robiť, potrebujeme nejaký príjem. Pri zbierkach nerobím rozdiel. Sú to územia zmiešané, sú tam rímskokatolíci, gréckokatolíci aj pravoslávni. Idem aj k ateistom, aj k jehovistom.

Moja dedina odkiaľ pochádzam je celá gréckokatolícka. Chrám je tam zo 17. storočia, drevený. Stavíme väčší chrám, lebo sa tam už všetci nezmestia. Takže aj tam pomáham. Na budúci rok budeme svätiť chrám. Bude tiež drevený, ale väčší.

Aká je pastorácia v zakarpatskej oblasti? Spomínal si, že veľkým problémom je alkoholizmus.

V tej farnosti, kde som, je percentuálne asi 80 % tých, čo pijú. Aj starší, aj mladí. Muži aj ženy. Rodina sa rozpadne a keď sa rozpadne rodina, tak už nejdú ani do kostola. Každodenne sú v krčme. Je to také nie veľké misijné územie v Zakarpatskej Rusi, kde slúžim Ale mám nádej, lebo v tejto farnosti sú viacdetné

rodiny. Majú tri – štyri deti. A ich deti potom chodia. To je naša budúcnosť. Deti. So staršími už bude ako bude, ale deti to je budúcnosť.

Je viac kňazov ženatých alebo celibátikov? Čo biskup?

Ženatých. U nás sú všetci ženatí. Celibátikov je v eparchii osem. Biskup môže byť vybratý len z celibátnych kňazov.

Biskupa máme Milana Šášika. Pochádza zo Slovenska z Lehoty. Je to dedina neďaleko Nítry. Eparchia má asi 300 kňazov, aj s dôchodcami. Väčšina je ženatých kňazov. Biskup sa o kňazov stará.

Miništrujú tvoje deti?

Áno. Teraz mám ešte dobrú skúsenosť, že k nám chodí aj z pravoslávnej farnosti päť detí a u nás miništrujú. Dve dievčatá a traja chlapci. Dievčatá nemištrujú, ale chlapci áno. Vždy prídu z ich pravoslávnej dediny k nám, lebo sa im u nás páči. Moji dvaja synovia miništrujú a tí traja pravoslávni.

Hovoril si, že farníkov zbieraš do mikrobusu a zväžas na liturgiu? Je tvoja farnosť taká veľká alebo sú to len veľké vzdialenosti?

Domy sú roztrúsené. Tridsať domov tu, o dva kilometre ďalej ďalších tridsať domov, potom päť kilometrov nič a desať domov... po troch kilometroch osem domov... a tak. Takže preto.

Poznáš všetkých ľudí?

Áno. Veď čo je to pár domov? Poznám.

Akým spôsobom sa učí na Ukrajine náboženstvo? Existuje vyučovanie náboženstva v škole?

Chodím do školy. Tam nie je náboženstvo v rozvrhu ako tu. Ale keď sa dohodnete, tak sa dá prísť do školy. Dohodnete sa s riaditeľkou na čas a triede a kto chce môže prísť.

Ako vás berú pravoslávni?

V tejto obci nie sú nejakí radikáli. Im je to všetko jedno. Sú to takí opustení ľudia. Bát'uška (pravoslávny kňaz) ich učí chodiť do kostola a modliť sa. Žijú zo dňa na deň. Väčšinou pri pálenke. Väčšina tej pravoslávnej dediny pije. Sedí v krčme. Každý pije. Mladí, starí. Kde je pálenka, aká môže byť duchovnosť? Zaujímá ich dačo potom?

Neznehucuje ťa to? Neodrádza od tvojho úsilia?

Taký je tam život. Kde nie je viera v Boha a modlitba, príde nejaké iné zlo. Svätosti, to ich nezaujímá. Ani spoveď, ani prijímanie. Tam je to tak.

Ako vyzerá tvoj bežný deň?

Nedá sa povedať, každý deň môžem byť inde. V Užhorode,

v Košiciach, na poli...

Sami si robíme administratívu, nielen na farskom úrade, ale aj čo sa týka chrámu, pozemkov. A nedá sa predpokladať, čo bude práve treba robiť. Keď sa niekam vyberiem, už čas prejde, ráno odídem a prídem večer.

Máte nejaké hospodárstvo s manželkou?

Nie, na fare nie. U rodičov manželky áno, ale my nemáme hospodárstvo. Skôr dáme rodičom a oni chovajú. Pri fare ešte nie sú ohrady. Dom je, ale ohrady nie.

A čo susedia?

Cez dvor mám suseda jehovistu. Oproti neveriacich, takých mladých, čo stavajú dom.

Koľko môžeš byť na jednom mieste?

Nikto nevie. Možno do zajtra, možno i celý život. Nevie, aké má plány biskup Šášik. U nás sú kňazi v jednej farnosti aj dvadsaťpäť – tridsať rokov. V našej katedrále je kňaz, odkedy je katedrála, odvtedy je tam on.

To je náročné aj pre rodinu, keď meníš pôsobisko. Nové prostredie, nová škola pre deti.

Tak... no... Keď sme sa sťahovali, boli ešte deti malé. Teraz sme štyri roky na jednom mieste.

Čomu sa venuje manželka?

Psychológii. Učí v škole.

Tvoja manželka je dcérou nejakého kňaza?

Nie. Má brata o rok staršieho. Ten je kňaz.

Ako ste sa zoznámili?

Kňaz nás zoznámil. Slúžil u nich starší kňaz a zoznámil nás.

V seminári máte veľa bohoslovcov?

65.

65? V jednej diecéze?

Môžeme sa ženit, tak je 65. Inak by boli moli možno traja – štyria...

Koľko máte celibátikov?

Asi sedem – osem z 300. Moji dvaja synovia majú krstných rodičov celibátnych kňazov.

Prečo si sa rozhodol stať kňazom?

Keď som bol malý, chcel som byť kňazom, hral som sa na kňaza. V dospelosti som chcel ísť študovať nemecký jazyk na univerzitu a potom teta našla noviny, kde bolo napísané o možnosti vstupu do seminára. Tak som zrušil univerzitu a išiel som do seminára.

Ako je to s pravoslávni? Aj pravoslávni kňazi majú deti?

U pravoslávnych nie sú celibátnici, buď je kňaz a žení sa alebo je mních.

A čo rímskokatolíci na Zakarpatskej Rusi?

Rímskokatolíkov je málo. Najviac je pravoslávnych, potom gréckokatolíkov a na celú Zakarpatskú Rus je 35 rímskokatolíckych kňazov. Diecéza Mukačevo, jedna zo zakarpatských diecéz, má 35 kňazov. Väčšinou sú to Maďari. Biskup sa volá Anton Majnek. Veľmi dobrý biskup, je už 30 rokov biskupom.

Hovorilo sa aj o mariánskom zjavení na Ukrajine. Kde to bolo?

Bolo, ale to ešte nie je potvrdené. Džublik. Ľudia sa tam chodia modliť. Biskup povedal, že kto chce, sa môže chodiť modliť. Detom kňaza sa zjavila Panna Mária. Dvomi dievčatám jedného nášho kňaza.

A čo exorcizmus? Nakoľko je táto služba u vás potrebná?

Veľmi. 80 % farností by ju potrebovalo. (úsmev)

Otázka je, ako sa ľudia spovedajú. Častokrát je tam neodpuštenie a potom ani exorcizmus nepomôže.

Ako môže? Odpúšťajte a odpustí sa vám. Tam je veľa pijaňstva. A tým, že človek robí veľa ťažkých hriechov, potom prichádza aj vplyv zlého ducha.

Spomínal si, že aj mladí pijú. Kedy začínajú s alkoholom?

Nedá sa to tak povedať. Dôvod býva depresia a tá môže prísť v rozličnom veku. Toto územie možno trochu porovnať s Rožňavou na Slovensku.

Takže tam tí ľudia trpia depresiami?

Nie depresia, že niet peňazí alebo čo. Ale chýba duchovnosť. Bát'uškovia sa tam striedajú. Ale na tom teritóriu je toľko zlého, že tí ľudia sa z toho nedokážu vymaniť. Keď som tam prišiel so snahou niečo zmeniť, začali aj ohováračky a slovné prestrelky, že prišiel gréckokatolícky kňaz a zväza ľudí do kostola a tam sa má chodiť pešo. A na čo taký farský úrad? Keďže sa stavia na roky, je to moderná pekná budova a vyníma sa pri starých domoch. Nechápu, že to nerobím pre seba. Bát'uškovia majú iný zvyk. Všetko majú ako súkromný majetok a potom to tak berú, že aj my máme súkromný majetok.

Kde sú ľudia zamestnaní? Čo robia?

Japonská firma Suzuki. Väčšina v zahraničí. Alebo v Mukačeve na stavbách. Alebo v Užhorode. Alebo nikde.

Koľko bolo vojakov na Ukrajine od vás?

Iba jeden, väčšinou z iných farností. Nechcú o tom rozprávať. Tiež majú z toho depresie. Vojska je zlo a nechcú o tom hovoriť.

Chodia ľudia za tebou aj s osobnými problémami?

Málo. Nechcú sa otvoriť. Na začiatku boli jedna – dve rodiny. Mali problém, že nemali deti. Teraz majú, a teraz už nechodia do kostola. Pijaňstvo ľudí uzatvára do seba. Potrebujú liečenie a liečenie je len súkromné a treba na to peniaze. Ani sa nechcú liečiť. Nechcú pomoc. Nepovažujú to za problém. Kamaráti pijú a oni by sa vyčlenili, keby nepili. Alkohol degraduje ľudí. Dediny v Rusku aj na Ukrajine vymierajú. V Rusku viac ako na Ukrajine. Mali sme ale aj taký prípad. Jedného hrobára, ktorý chodil každý deň a na ten deň dával sľub Bohu, ruku na evanjelium, že nebude piť. Vydržal. Ale chcel sám.

Ďakujeme za rozhovor!

PROSILI SME PANNU MÁRIU

V piatok 15. septembra na sviatok Sedembolestnej Panny Márie, našej patrónky, sme sa mladí spolu s pánom dekanom vybrali na pešiu púť do Šaštína.

Foto Dominik Pizarovič

Farský časopis Smolenický posol. Vydáva Rímskokatolícky farský úrad v Smoleniciach.

Redakčná rada: Emília Bihariová, Miroslava Gregušová, Marianna Hudcovičová, Darína Jajcayová, Ján Jakubec, Ivana Janáčková, vdp. Peter Šimko, Ivana Štíbraná.

Cenzor: vdp. Peter Šimko.

S cirkevným schválením Arcibiskupského úradu v Trnave, dňa 10. decembra 2013, č. 8976/13. NIHIL OBSTAT.

ŠTATISTIKY

PETER ŠIMKO

Krsty:

Oliver Škrabák - 12.8.2017
 Filip Kotúč - 20.8.2017
 Šimon Juranko - 26.8.2017
 Bianka Študencová - 26.8.2017
 Hanka Galiová - 9.9.2017
 Ema Tureková - 17.9.2017
 Jerguš Mitas - 17.9.2017
 Daniela Mihaľová - 30.9.2017
 Simona Pašeková - 1.10.2017
 Diana Boháčková 5.11.2017

Sobáše:

MUDr. Ondrej Holička (Hlohovec) a
 Ing. Alexandra Beková (Leopoldov) -
 19.8.2017
 Filip Galgóci (Smolenice) a Anna
 Janigová (Smolenice) - 1.9.2017
 Martin Novák (Horné Orešany) a
 Miroslava Blahutová (Horné Orešany) -
 9.9.2017
 Ľuboš Galia (Zvončín) a Lucia Solárová
 (Smolenice) - 9.9.2017
 Petr Pavel Novák (Kittsee) a Katarína
 Hrašková (Bratislava) - 16.9.2017
 Igor Leitner (Vlčkovce) a Jana Štíbraná
 (Smolenice) - 30.9.2017
 Róbert Bystrický (Trnava) a Ing. Petra
 Kurincová (Trnava) - 30.9.2017
 Mgr. Tomáš Cisár (Smolenice) a Mgr.
 Petra Repová (Bíňovce) - 7.10.2017
 Ing. Martin Ladovič (Bratislava) a Ing.
 Martina Velická (Trnava) - 20.10.2017

Pohreby:

František Hirner - 9.8.2017 (nar.
 31.3.1936)
 Peter Karaba - 17.8.2017 (nar. 26.2.1953)
 Ivan Horník - 16.9.2017 (nar. 31.5.1943)
 Fedor Procházka - 22.9.2017 (nar.
 6.7.1955)
 Mária Mrázová - 26.9.2017 (nar. 3.2.1938)
 Mária Magulová - 4.10.2017 (nar.
 20.7.1966)
 Alena Oravcová - 6.10.2017 (nar.
 25.5.1946)
 Ladislav Olšovský - 16.10.2017 (nar.
 8.10.1928)